

HUBERT ORDON SDS

ODZNACZENIE KS. PROF. FELIKSA GRYGLEWICZA

W dniu 25. 03. 1989 r. Senat KUL podjął uchwałę o przyznaniu nestorowi polskich biblistów, ks. prof. F. Gryglewiczowi "Medalu za zasługi dla KUL". Sam akt wręczenia tego odznaczenia miał miejsce niemal dwa miesiące później, w dniu 23. 05. 1989 r. Dokonał go JM Rektor KUL ks. bp J. Śrutwa w obecności przedstawicieli Senatu, reprezentanta PAT w Krakowie ks. prof. A. Kubisia, wykładowców i studentów Instytutu Biblijnego KUL, pracowników redakcji Encyklopedii Katolickiej na czele z sekretarzem naukowym ks. doc. J. Misiurkiem oraz przyjaciół i sympatyków Laureata.

Zewnętrzna okolicznością, która przyczyniła się do takiego uczczenia ks. prof. F. Gryglewicza, była przypadająca w tymże roku 80-ta rocznica Jego urodzin (21. 09). Właściwą podstawę tego uhonorowania natomiast stanowił podkreślony w uchwale Senatu KUL wkład w rozwój nauk biblijnych na Uczelni oraz zasługi położone dla Encyklopedii Katolickiej. Obydwa momenty rozwinął w wygłoszonej laudacji ks. bp prof. J. Szłaga.

Mimo iż P.T. Czytelnikom RTK nie trzeba bliżej przedstawiać postaci ks. prof. F. Gryglewicza¹, to jednak warto przy okazji notatki o lubelskiej uroczystości przypomnieć Jego działalność na polu biblistyki, zwłaszcza że wykracza ona daleko poza mury KUL.

Jednym z ważnych kierunków tej działalności była praca naukowo-dydaktyczna, rozpoczęta na Uczelni w r. 1950, rok po uzyskaniu doktoratu teologii na UJ w Krakowie, i trwająca aż do r. 1978. Obejmowała ona zajęcia prowadzone na Wydziale Teologicznym KUL tak dla alumnów, przygotowujących się do kapłaństwa (Lubelskie Seminarium Duchowne), jak i studentów – księży, pogłębiających wiedzę w zakresie specjalizacji biblijnej, często przyszłych wykładowców w seminariach duchownych. W efekcie powstało pod Jego kierunkiem 60 prac magisterskich i licencjackich oraz 16 rozpraw doktorskich. Spośród liczego grona Jego uczniów kilkunastu uzyskało stopień doktora habilitowanego czy też wysoko notowany w świecie tytuł doktora nauk biblijnych PIB w Rzymie. Należąc do czołówki polskich egzegetów, kontynuują i rozwijają oni dzieło swego Mistrza. W sukcesy tych ludzi wpisuje się ogromna liczba starannie przygotowanych przez Ks. Profesora wykładów, wzorowo przeprowadzonych tak od strony formalnej, jak i merytorycznej seminariów oraz mnóstwo godzin poświęconych konsultacjom, wskazaniom, radom, podyktowanych życzliwym i kompetentnym zaangażowaniem. Siane przez lata ziarno wiedzy i umiłowania Pisma św. zaowocowało bo-

¹ Informacje o życiu i działalności naukowej ks. prof. F. Gryglewicza można znaleźć w: S. Ł a c h. *Osiągnięcia Sekcji biblijnej na Wydziale Teologicznym KUL w ostatnim XX-leciu*. RTK 12:1965 z. 1 s. 75-77; F. G r y g l e w i c z. *Pięćdziesiąt lat Sekcji biblijnej na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim*. RTK 15:1968 z. 1 s. 5-32; S. Ł a c h. *Współczesna biblistyka polska*. "Znak" 24:1972 s. 1373-1391; A. T r o n i n a. *Dwadzieścia lat Szkoły Biblijnej KUL (1956-1976)*. W: *W kręgu Dobrej Nowiny*. Red. J. Szłaga. Lublin 1984 s. 245-261; t e n ż e. *Jubileusz XXV-lecia Szkoły Biblijnej KUL*. RTK 29:1982 z. 1 s. 121-126; J. S z ł a g a. *Życie i działalność ks. prof. F. Gryglewicza*. W: *U boku Syna. Studia z mariologii biblijnej. (Księga pamiątkowa ku czci Ks. Prof. Dra F. Gryglewicza z okazji 50-lecia Jego kapłaństwa)*. Red. J. Szłaga. Lublin 1984 s. 13-19.

gatym plonem nie tylko we wskazanych przypadkach, lecz również w trudnej do ujęcia liczbie słuchaczy, którzy z przekazywanej im prawdy czerpali i nadal korzystają w duszpasterskim posługiwaniu. Wśród nich trzeba wyróżnić tych wychowanków, którzy dostąpili godności biskupiej i aktualnie pełnią swe pasterskie zadania w Kościele polskim.

Drugim, nie mniej znaczącym obszarem działalności ks. prof. F. Gryglewicza była praca naukowo-wydawnicza². Zważywszy, że w połowie przypadła ona na czas niezwykle trudny walki państwa z Kościołem lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych – a co za tym szło stwarzanych przeszkód i administracyjnych ograniczeń w publikowaniu literatury teologicznej – liczba 339 pozycji Ks. Profesora (stan na 23. 05) jest imponująca. Składają się na nią monografie, artykuły, przyczynki, recenzje, redakcje prac zbiorowych. Szczególne miejsce w tym dorobku zajmują komentarze do Ksiąg Machabejskich (1961), Listów katolickich (1959), Ewangelii według św. Łukasza (1974) w lubelskiej serii "Pismo św. ST", "Pismo św. NT". Nie można tu pominąć milczeniem dokonanego z greckiego oryginału, pierwszego po wojnie tłumaczenia Ewangelii i Dziejów Apostolskich (Katowice 1947), które spotkało się z bardzo pozytywnymi recenzjami fachowców. Ze względu na ogromne zapotrzebowanie w owym czasie na teksty biblijne, zwłaszcza NT, przygotowanie i wydanie nawet jego części stanowiło ważną pomoc dla duszpasterstwa.

Dostrzegane potrzeby decydowały również o podjęciu takiej, a nie innej tematyki badań oraz opracowań tak ściśle naukowych, jak i popularno-naukowych. To wyjaśnia zainteresowanie ks. prof. F. Gryglewicza w kilku pozycjach literaturą qumrańską, zwłaszcza bardzo dyskutowaną w swoim czasie relacją między chrześcijaństwem a wspólnotą znad Morza Martwego. Identyczny motyw można dostrzec w publikowaniu książek czy artykułów, przybliżających niefachowemu czytelnikowi zagadnienia biblijne.

Odpowiedzią na innego rodzaju braki było przejęcie przezeń po śmierci ks. prof. E. Dąbrowskiego prac związanych z redakcją serii komentarzy do NT, doprowadzonych zresztą do końca, oraz wkład w powstanie Wstępu do NT (1969). Jedno i drugie dzieło stanowi do dziś wielką pomoc w poznawaniu objawienia Bożego zawartego w Piśmie św. oraz w kształceniu teologów. Fakt, że nawet w latach siedemdziesiątych występowały trudności z drukowaniem literatury religijnej, wyzwolił u Ks. Profesora inicjatywę redagowania prac zbiorowych. W ten sposób dawał swym uczniom możliwość dzielenia się z szerokim kręgiem odbiorców własnymi przemyśleniami, a przez dobieraną, aktualną tematykę (teologia św. Łukasza, św. Jana, męka Chrystusa) zapępiał luki istniejące w polskiej biblistyce.

Wcześniejsze stwierdzenie, że wieloraka działalność ks. prof. F. Gryglewicza wykraczała daleko poza mury KUL, posiada jeszcze jeden aspekt. Poprzez wydawane w czasopismach zagranicznych artykuły prezentował On swoje osiągnięcia na arenie międzynarodowej. W ten sposób wszedł do nielicznego grona rodzimych egzegetów, którzy zaznaczyli swą naukową obecność poza granicami kraju. Również przynależność od r. 1964 do liczącej się w świecie Studiorum Novi Testamenti Societas i aktywne uczestnictwo w organizowanych przez nią kongresach stało się okazją do nawiązywania kontaktów z wysokiej rangi specjalistami i twórczej wymiany myśli. Szczególną jednak zasługą Ks. Profesora w przybliżaniu międzynarodowym gremiom dorobku polskich biblistów była wieloletnia współpraca z Internationale Zeitschriften-schau für Bibelwissenschaft und Grenzgebiete, dokąd przesłał krótkie omówienia bibliograficzne publikacji, które ukazały się w naszych czasopismach, seriach wydawniczych lub pracach zbiorowych.

Innym rodzajem aktywności ks. prof. F. Gryglewicza, oddziałującym na cały kraj, był organizacyjny i redakcyjny współdziałanie w powstawaniu Encyklopedii Katolickiej – dzieła, które zasłużenie cieszy się wysoką rangą naukową. Wniesiony wkład energii i pracy stanowił zresztą kolejny motyw wyróżnienia, wspomniany w uchwale Senatu KUL. Niezależnie od prowadzonych zajęć na zlecenie ówczesnego rektora uczelni ks. prof. W. Granata, przewodniczył On w latach 1966-1970 komisji wydawniczej EK, przekształconej z czasem w redakcję naczelną. Ks. Profesor należał do niej od samego początku, biorąc m.in. odpowiedzialność za poziom merytoryczny oraz teologiczną poprawność nadsyłanych materiałów. Jego autorstwa jest też sporo haseł – zwłaszcza z historii egzegezy.

Ogarniając tym krótkim szkicem bogatą i wielokierunkową działalność ks. prof. F. Gryglewicza, nie można nie zastanowić się nad wyznaniem Laureata, jakie padło w czasie uroczystości: "Od tego czasu [...] zajmowała mnie myśl [...], by po moim życiu zostały ślady pracy, bym mógł uczynić coś dla wspólnego do-

² Wykaz publikacji ks. prof. F. Gryglewicza aż do r. 1984 znajduje się w: *U boku Syna. Studia z mariologii biblijnej. (Księga pamiątkowa ku czci Ks. Prof. Dra F. Gryglewicza z okazji 50-lecia Jego kapłaństwa)*. Red. J. Szlaga. Lublin 1984 s. 19-26. Kolejny, obejmujący dalsze lata jest w druku.

bra polskiego Kościoła". Powyższe słowa dotyczą programu, jaki Ks. Profesor postawił przed sobą na początku drogi kapłańskiej i naukowej. Jego konsekwentna realizacja nie tylko daje podstawę do osobistej satysfakcji, lecz także decyduje o głębokim szacunku, jakim zasłużenie cieszy się Senior polskich bibliistów.